

MATTEUSEVANGELIET

Evangelierna skrivs under den senare delen av första århundradet. De fyra evangelisterna berättar om Jesus liv, död och uppståndelse utifrån fyra olika infallsvinklar. Och var och en av dem skriver med adress till en specifik läsekrets.

De läsare Matteus vände sig till levde i en judisk kultur. Detta blir tydligt genom att han ger Jesus titeln »Davids son« – Messias titeln – nio gånger. De andra evangelisterna använder titeln i enbart ett textsammanhang. Matteus har även förkärlek till formuleringen »himmelriket« i stället för »Guds rike«. Judarna uttalade inte Guds namn utan använde omskrivningar av denna typ när de talade om honom.

Den struktur med fem tal av Jesus som Matteus arbetat in i sitt evangelium (kap. 5–7; 10; 13; 18; 24–25) för också tanken till den judiska bakgrunden med dess fem Moseböcker.

Matteusevangeliet går att strukturera i tre delar utifrån den lilla kronologiska notisen »Från den tiden ...« som står två gånger i texten (4:17 och 16:21):

- **KAP. 1–4:16.** Jesus, Davids son, introduceras.
- **KAP. 4:17–16:20.** Jesus, Davids son, i verksamhet.
- **KAP. 16:21–28:20.** Jesus, Davids son, lider, dör och uppstår.

Evangeliet enligt Matteus

Jesus släkttavla

1 ¹Släkttavla för Jesus Kristus, Davids son, Abrahams son.
²Abraham fick sonen Isak, Isak fick Jakob, Jakob fick Juda och hans bröder, ³Juda fick Peres och Serach med Tamar, Peres fick Hesron, Hesron fick Ram, ⁴Ram fick Amminadav, Amminadav fick Nachshon, Nachshon fick Salma, ⁵Salma fick Boas med Rachav, Boas fick Oved med Rut, Oved fick Jishaj ⁶och Jishaj fick David, kungen.

David fick sonen Salomo med Urias hustru, ⁷Salomo fick Rehabeam, Rehabeam fick Avia, Avia fick Asa, ⁸Asa fick Joshafat, Joshafat fick Joram, Joram fick Ussia, ⁹Ussia fick Jotam, Jotam fick Ahas, Ahas fick Hiskia, ¹⁰Hiskia fick Manasse, Manasse fick Amos, Amos fick Josia, ¹¹och Josia fick Jojakim och hans bröder vid tiden för tvångsförflyttningen till Babylon.

¹²Efter tvångsförflyttningen till Babylon fick Jojakim sonen Shealtiel, Shealtiel fick Serubbabel, ¹³Serubbabel fick Avihud, Avihud fick Eljakim, Eljakim fick Asor, ¹⁴Asor fick Sadok, Sadok fick Akim, Akim fick Elihud, ¹⁵Elihud fick Elasar, Elasar fick Mattan, Mattan fick Jakob ¹⁶och Jakob fick Josef, Marias man, och av henne föddes Jesus, som kallas Kristus.

¹⁷Antalet släktled är alltså: från Abraham till David fjorton led, från David till den babyloniska tvångsförflyttningen fjorton led och från tvångsförflyttningen till Kristus fjorton led.

Jesus födelse

¹⁸När Jesus Kristus föddes gick det till på följande sätt: Efter att hans mor Maria hade blivit trolovad med Josef, men innan de hade börjat leva tillsammans, visade det sig att Maria var havande genom helig Ande. ¹⁹Hennes man Josef, som var rättfärdig och inte ville dra skam över henne, tänkte då bryta trolovningen i tysthet.

1:1 *Släkttavla* Annan översättning: *Boken om ursprunget.*

1:1 *Kristus* Annan översättning: *den Smorde.*

1:18 *trolovad med* Annan översättning: *bortlovad till.* Trolovningen ägde i regel rum när kvinnan var ca 13 år. Den var moraliskt och i viss mån även juridiskt bindande.

1:1–17 Luk 3:23–38

1:1 1 Mos 22:18; 1 Krön 17:11

1:2 1 Mos 21:2–3; 25:24–25; 29:35

1:3 1 Mos 38:29–30; Rut 4:12, 18–19;
1 Krön 2:4–5

1:6 Rut 4:13–22; 1 Krön 2:10–12

1:7–12 1 Krön 3:10–19

1:11 2 Kung 24:10–16; 2 Krön 24:12–16;

Jer 27:20

1:12 1 Krön 3:17, 19

1:16 Matt 27:17, 22

1:18–25 Luk 2:1–7

1:18 Luk 1:26–27

²⁰ Men när han hade kommit på sådana tankar visade sig en Herrens ängel för honom i en dröm och sa: »Josef, Davids son, var inte rädd att ta Maria till dig som din hustru, för barnet i henne har blivit till genom helig Ande. ²¹ Hon ska föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus, för han ska rädda sitt folk från deras synder.«

²² Allt detta skedde för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas:

²³ *Jungfrun ska bli havande och föda en son,
och de ska ge honom namnet Immanuel*
(det betyder: Gud med oss).

²⁴ När Josef vaknade upp ur sömnen gjorde han som Herrens ängel hade befallt honom och tog Maria till sig som sin hustru. ²⁵ Men han låg inte hos henne förrän hon hade fött en son. Och han gav honom namnet Jesus.

Magera från Östern

2 ¹ När Jesus hade fötts i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid kom några mager från Östern till Jerusalem ² och frågade: »Var är judarnas nyfödda kung? Vi har sett hans stjärna gå upp och vi har kommit för att hylla honom.« ³ När kung Herodes fick höra detta blev han oroad och hela Jerusalem med honom. ⁴ Han samlade alla överstepräster och skriftlärdar bland folket och frågade dem var den Smorde skulle födas. ⁵ De svarade: »I Betlehem i Judeen. Som det står skrivet genom profeten:

⁶ *Och du Betlehem i Juda land,
ingalunda är du minst bland Judas furstar,
för ur dig ska en furste träda fram,
och han ska vara herde för mitt folk Israel.«*

⁷ Då kallade Herodes i tysthet till sig magera, och han frågade noga ut dem om hur lång tid stjärnan hade varit synlig. ⁸ Han skickade sedan iväg dem till Betlehem och sa: »Gå iväg och ta noga reda på allt om barnet, och meddela mig när ni har funnit honom, så att också jag kan komma och hylla honom.« ⁹ De lyssnade på

1:23 *Jungfrun* Annan översättning: *Den unga kvinnan*. Jfr Jes 7:14. Matteus citerar den grekiska översättningen Septuaginta, där *parthenos* kan betyda »jungfru«. Jfr Matt 1:25.

1:25 *han* Annan översättning: *hon*. I syrisk översättningstradition används ett verb i femininum. På grekiska är verbformen tvetydig.

2:1 *på kung Herodes tid* Herodes den store erkändes som judisk kung av romarna 40 f. Kr. Han styrde landet från 37 f. Kr. fram till sin död 4 f. Kr.

2:1 *mager* Andra översättningar: *stjärntydare*. Den grekiska beteckningen *magoi* avsåg sannolikt »persiska präster«. De ägnade sig bland annat åt astrologi och att tyda tecken och drömmar.

2:2 *gå upp* Annan översättning: *i Österlandet*.

1:21 Ps 130:8; Luk 1:31; Apg 4:12

1:23 Jes 7:14; 8:8, 10

1:25 Matt 1:21; Luk 1:31; 2:21

2:1 Luk 2:4–7

2:2 4 Mos 24:17

2:5 Joh 7:42

2:6 Mik 5:2; 2 Sam 5:2; 1 Krön 11:2

kungen och gav sig sedan av. Och stjärnan som de hade sett gå upp gick nu före dem tills den stannade över den plats där barnet var.
¹⁰ När de såg stjärnan fylldes de av mycket stor glädje. ¹¹ De gick in i huset och fick se barnet med Maria, dess mor, och de föll ner och hyllade honom. De öppnade sina skattkistor och bar fram gåvor till honom: guld, rökelse och myrra. ¹² I en dröm fick de sedan anvisningar att inte återvända till Herodes, och de tog en annan väg tillbaka till sitt land.

Flykten till Egypten

¹³ När magerna hade gett sig av, då visade sig Herrens ängel för Josef i en dröm och sa: »Stig upp, ta med dig barnet och dess mor och fly till Egypten, och stanna där tills jag säger till, för Herodes kommer att söka efter barnet för att döda det.« ¹⁴ Då steg han upp, tog med sig barnet och modern och gav sig samma natt av mot Egypten, ¹⁵ och han stannade där tills Herodes hade dött, för att det som Herren har sagt genom profeten skulle uppfyllas: *Från Egypten kallade jag min son.*

¹⁶ Då Herodes märkte att han hade blivit lurad av magerna blev han ursinnig. Han sände ut folk och lät döda alla de pojkar i Betlehem med omnejd som var två år eller yngre. Det motsvarade den tid han hade fått fram genom att fråga ut magerna. ¹⁷ Därmed uppfylldes det som har sagts genom profeten Jeremia:

¹⁸ *Ett rop hörs i Rama,
 gråt och bitter klagan.
 Rakel gråter över sina barn,
 hon vill inte låta trösta sig,
 för de finns inte mer.*

Från Egypten till Nasaret

¹⁹ När Herodes hade dött, då visade sig Herrens ängel i en dröm för Josef i Egypten ²⁰ och sa: »Stig upp, ta med dig barnet och dess mor och bege dig till Israels land. De som var ute efter barnets liv har dött.« ²¹ Och han steg upp, tog med sig barnet och modern och kom till Israels land. ²² Men när han hörde att Archelaos var kung över Judeen efter sin far Herodes vågade han inte gå dit. Efter att ha fått anvisningar i en dröm gav han sig av till Galileens område, ²³ och där bosatte han sig i en stad som heter Nasaret, för att det som hade sagts genom profeterna skulle uppfyllas: han ska kallas nasaré.

Johannes Döparen

3¹Vid denna tid trädde Johannes Döparen fram och förkunnade i Judeens öken. ²Han sa: »Omvänd er. Himmelriket är nära.«
³Det är om honom som det har sagts genom profeten Jesaja:

En röst ropar i öknen:

Bana väg för Herren,

gör hans stigar raka.

⁴Själv hade Johannes kläder av kamelhår och ett läderbälte om midjan. Hans föda bestod av gräshoppor och vildhonung.

⁵Från Jerusalem och hela Judeen och området kring Jordan kom människor ut till honom. ⁶De döptes av honom i Jordanfloden och bekände så sina synder.

⁷Men när han såg att många av fariseerna och saddukeerna kom dit för hans dops skull sa han till dem: »Huggormsyngel, vem har antytt för er att ni kan fly undan den kommande vreden? ⁸Bär då sådan frukt som svarar mot omvändelsen. ⁹Och tro inte att ni kan säga till er själva: Vi har Abraham till far. För jag säger er att Gud ur dessa stenar kan uppväcka barn åt Abraham. ¹⁰Redan är yxan satt till roten på träden. Varje träd som inte bär god frukt huggs ner och kastas i elden.

¹¹Jag döper er i vatten till omvändelse, men den som kommer efter mig är starkare än jag, och jag är inte värdig att ta av honom sandalerna. Han ska döpa er i helig Ande och eld. ¹²Han har skyffeln i handen och ska rensa säden på tröskplatsen och samla sitt vete i ladan. Men agnarna ska han bränna i en eld som aldrig slocknar.«

Jesus dop

¹³Då kom Jesus från Galileen till Jordan för att döpas av Johannes.

¹⁴Men Johannes försökte hindra honom och sa: »Det är jag som behöver döpas av dig, och så kommer du till mig?« ¹⁵Jesus svarade honom: »Låt det nu ske. Det är så vi ska uppfylla all rättfärdighet.« Då lät han det ske. ¹⁶När Jesus hade döpts steg han genast upp ur vattnet. Himlen öppnade sig då för honom, och han såg Guds Ande sänka sig ner som en duva och komma över honom. ¹⁷Och en röst från himlen sa: »Detta är min älskade Son; i honom har jag funnit behag.«

3:2 *Omvänd er* Annan översättning: *Ändra ert sätt att tänka*. Det grekiska ordet markerar en grundläggande förändring av sinnelaget och inställningen som styr en människas tankar och handlingar.

3:7 *för hans dops skull* Andra textvittnen: *för dopets skull*.

3:8 *omvändelsen* Annan översättning: *förändringen av ert sinne*.

3:16 *för honom* Andra textvittnen saknar frasen.

3:1–12 Mark 1:1–8; Luk 3:1–17; Joh 1:19–28

3:2 Matt 4:17; 10:7; Mark 1:15

3:3 Jes 40:3; Mark 1:3; Luk 3:3; Joh 1:23

3:4 2 Kung 1:8

3:7 Matt 12:34; 23:33

3:9 Joh 8:39

3:10 Matt 7:19; Luk 13:6–9; Joh 15:6

3:11 Apg 1:5; 2:2–13; 19:3–4

3:12 Matt 13:30

3:13–17 Mark 1:9–11; Luk 3:21–22

3:16 Hes 1:1; Apg 10:11

3:17 1 Mos 22:2; Ps 2:7; Jes 42:1; Matt 12:18; 17:5; Mark 9:7; Luk 9:35; 2 Pet 1:17

Jesus sätts på prov

4¹Därefter fördes Jesus av Anden ut i öknen för att sättas på prov av Djävulen. ²När han hade fastat i fyrtio dagar och fyrtio nätter blev han till slut hungrig. ³Frestaren kom då fram och sa till honom: »Om du är Guds Son, så befall att dessa stenar ska bli bröd.« ⁴Han svarade: »Det står skrivet: *Människan ska inte leva bara av bröd utan av varje ord som utgår ur Guds mun.*«

⁵Då tog Djävulen honom med sig till den heliga staden och ställde honom högt uppe på templets yttersta kant ⁶och sa: »Om du är Guds Son, så kasta dig ner. Det står ju skrivet:

*Han ska ge sina änglar befallning om dig
och de ska bära dig på sina händer,
så att du inte stöter din fot mot någon sten.*«

⁷Jesus sa till honom: »Det står också skrivet: *Du ska inte sätta Herren, din Gud, på prov.*«

⁸Nu tog Djävulen honom med sig upp på ett mycket högt berg och visade honom alla världens riken och deras härlighet ⁹och sa till honom: »Allt detta ska jag ge dig om du faller ner och tillber mig.« ¹⁰Då sa Jesus till honom: »Gå bort, Satan! För det står skrivet: *Herren, din Gud, ska du tillbe, och endast honom ska du tjäna.*« ¹¹Då lät Djävulen honom vara, och änglar kom fram och betjänade honom.

Jesus återvänder till Galileen

¹²När han hörde att Johannes hade blivit fängslad återvände han till Galileen. ¹³Han gav sig av från Nasaret och bosatte sig i Kafarnaum, som ligger vid sjön i Sebulons och Naftalis område. ¹⁴Det gjorde han för att det som har sagts genom profeten Jesaja skulle uppfyllas:

¹⁵*Sebulons land och Naftalis land,
vid sjövägen, på andra sidan Jordan,
de främmande folkens Galileen –*

¹⁶*det folk som bor i mörker
har sett ett stort ljus,
för dem som bor i dödens land och skugga
har nu ett ljus gått upp.*

4:12 *fängslad* Ordagrant: utlämnad.

4:16 *det folk* Det här använda grekiska ordet för folk syftar på Israels folk till skillnad från ordet i föregående vers, (främmande) folk.

4:1–11 Mark 1:12–13; Luk 4:1–13

4:1 Heb 2:18

4:2 2 Mos 34:28

4:3 Matt 27:40; 6:11

4:4 5 Mos 8:3; Luk 4:4; Vish 16:26

4:6 Ps 91:11–12; Luk 4:10–11

4:7 5 Mos 6:16; Luk 4:12

4:10 5 Mos 6:13; 10:20; Matt 16:23; Luk 4:8

4:12 Matt 11:2; 14:3; Mark 1:14; 6:17;

Luk 3:20; 4:14; Joh 3:24

4:13 Luk 4:31; Joh 2:12

4:15–16 Jes 9:1–2

4:16 Luk 1:79

Jesus börjar sin gärning

¹⁷ Från den tiden började Jesus förkunna och säga: »Omvänd er. Himmelriket är nära.«

¹⁸ När han vandrade utmed Galileiska sjön fick han se två bröder: Simon som kallas Petrus, och hans bror Andreas. De höll på att kasta ut nät i sjön, för de var fiskare. ¹⁹ Och han sa till dem: »Kom, följ mig, och jag ska göra er till människofiskare.« ²⁰ De lämnade genast näten och följde honom. ²¹ Och när han hade gått vidare därifrån fick han se två andra bröder: Jakob, Sebedaios son, och hans bror Johannes. De satt i båten tillsammans med sin far Sebedaios och gjorde i ordning sina nät. Han kallade på dem. ²² De lämnade genast båten och sin far och följde honom.

²³ Han gick omkring i hela Galileen och undervisade i deras synagogor, förkunnade evangeliet om riket och botade alla slags sjukdomar och krämpor bland folket. ²⁴ Ryktet om honom spred sig i hela Syrien, och man kom till honom med alla som led av olika slags sjukdomar och plågor – besatta, månsjuka och förlamade – och han botade dem. ²⁵ Och stora folkskaror följde honom, skaror från Galileen och Dekapolis, från Jerusalem och Judeen och från andra sidan Jordan.

BERGSPREDIKAN (Matteus 5–7)

Saligprisningarna

5 ¹ När han såg folkskarorna gick han upp på berget. Han satte sig ner och hans lärjungar kom fram till honom. ² Då tog han till orda och började undervisa dem:

³ »Saliga är de som är fattiga i anden,
himmelriket tillhör dem.

⁴ Saliga är de som sörjer,
de ska bli tröstade.

⁵ Saliga är de ödmjuka,
de ska ärva jorden.

⁶ Saliga är de som hungrar och törstar efter rättfärdigheten,
de ska bli mättade.

⁷ Saliga är de barmhärtiga,
de ska möta barmhärtighet.

4:17 *Omvänd er* Jfr noten till Matt 3:1.

4:24 *månsjuka* Andra översättningar: *fallandesjuka, epileptiker.*

5:2 *tog han till orda* Ordagrant: *öppnade han sin mun.*

4:17 Matt 3:2; 10:7; Mark 1:15

4:18–22 Mark 1:16–20; Luk 5:1–11; Joh 1:35–51

4:19 Matt 13:47

4:23–25 Mark 3:7–10; Luk 6:17–19

4:23 Matt 9:35; Mark 1:39; Luk 4:44

4:24 Matt 14:35–36; Apg 10:38

5:1

5:3

5:4

5:5

5:6

5:7

Luk 6:20–23

Jes 57:15; 61:1

Jes 61:2–3; Upp 21:4

Ps 37:11; Jes 61:7

Ps 107:4–9; Jes 55:1; Joh 6:35; Upp 7:16

Luk 6:36; Jak 2:13

⁸ Saliga är de renhjärtade,
de ska se Gud.

⁹ Saliga är de som skapar fred,
de ska kallas Guds barn.

¹⁰ Saliga är de som förföljs för rättfärdighetens skull,
himmelriket tillhör dem.

¹¹ Saliga är ni när man skymfar och förföljer er och på alla sätt förtalar er för min skull. ¹² Gläd er och jubla, er lön blir stor i himlen. Så förföljdes ju också profeterna före er.

¹³ Ni är jordens salt. Men om saltet mister sin verkan, hur ska det då bli salt igen? Det duger inte längre till annat än att kastas ut och trampas ner av människorna.

¹⁴ Ni är världens ljus. En stad som ligger på ett berg kan inte döljas. ¹⁵ Ingen tänder en lampa och sätter den under sädesmåttet, utan den sätts på lamphållaren och lyser för alla i huset. ¹⁶ På samma sätt ska ni låta ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er Far i himlen.

Jesus och lagen

¹⁷ Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna. Jag har inte kommit för att upphäva utan för att uppfylla.

¹⁸ Sannerligen, jag säger er: Innan himlen och jorden förgår ska inte den minsta bokstav eller en enda prick i lagen förgå, inte förrän allt har skett. ¹⁹ Den som upphäver ett enda av dessa minsta bud, och undervisar människorna så, ska kallas den minsta i himmelriket. Men den som handlar efter dem, och undervisar så, ska kallas stor i himmelriket. ²⁰ Jag säger er: Om er rättfärdighet inte överträffar de skriftlärdas och fariseernas kommer ni aldrig in i himmelriket.

²¹ Ni har hört att det blev sagt till förfäderna: *Du ska inte dräpa; den som dräper ska inte undgå sin dom.* ²² Men jag säger er: Ingen som bär på vrede mot sin bror eller syster ska undgå sin dom. Den som säger *raká* till ett syskon ska inte undgå att ställas inför rådsförsamlingen, och den som säger 'dåre' ska inte undgå det brinnande

5:18 *den minsta bokstav* Ordagrant: *ett jota*. Dvs. det grekiska alfabetets minsta bokstav, vilket på hebreiska motsvaras av ett litet »jod«.

5:19 *upphäver* Annan översättning: *bryter*.

5:22 *som bär på vrede* Andra textvittnen: *som utan anledning bär på vrede*. Flera latinska, syriska och koptiska översättningar har också denna längre text.

5:22 *raká* Här används ett arameiskt ord i den grekiska texten. Detta ord hade grundbetydelsen »något tomt och värdelöst« och användes som en förolämpning i stil med »dumhuvud«.

5:8 Ps 24:4; 51:12; 73:1; 1 Kor 13:12; Upp 22:4

5:9 Ps 89:7; Jes 2:4; Mik 4:3; Vish 5:5;

Matt 5:39, 45; Luk 20:36; Rom 12:18;

Rom 12:21; Heb 12:14; Jak 3:18; Upp 21:7

5:10 Vish 5:1–5, 15–16; 1 Pet 3:14

5:11 Matt 10:22; Apg 5:41; 1 Pet 4:14

5:12 2 Krön 36:16; Matt 23:29–31; Apg 7:52;
Jak 5:10

5:13 Mark 9:50; Luk 14:34–35

5:14 Joh 8:12; 9:5; Fil 2:15

5:15 Mark 4:21; Luk 8:16; 11:33

5:16 1 Pet 2:12

5:18 Matt 24:35; Luk 16:17

5:21 2 Mos 20:13; 5 Mos 5:17; Matt 19:18;

Mark 10:19; Luk 18:20; Rom 13:9;
Jak 2:11

Gehenna.²³ Om du bär fram din gåva till offeraltaret och där kommer att tänka på att din bror eller syster har något emot dig,²⁴ lämna då din gåva där framför altaret, och gå först bort och försona dig med ditt syskon. Kom sedan och bär fram din gåva.²⁵ Skynda dig att visa välvilja gentemot din motpart, redan när ni möts på vägen. Annars kommer din motpart att överlämna dig åt domaren, och domaren lämnar dig åt rättstjänaren, och så kastas du i fängelse.²⁶ Sannerligen, jag säger dig: Du ska inte slippa ut därifrån förrän du har betalat till sista öret.

²⁷ Ni har hört att det blev sagt: *Du ska inte begå äktenskapsbrott.*

²⁸ Men jag säger er: Var och en som ser med begär på en kvinna har redan begått äktenskapsbrott med henne i sitt hjärta.²⁹ Om ditt högra öga får dig på fall, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela din kropp kastas i Gehenna.³⁰ Och om din högra hand får dig på fall, så hugg av den och kasta den ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela din kropp hamnar i Gehenna.

³¹ Det blev sagt: *Den som skiljer sig från sin hustru ska ge henne ett skilsmässobrev.*³² Men jag säger er: Var och en som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än horeri gör så att någon annan kan begå äktenskapsbrott med henne, och den som gifter sig med en fränsild kvinna begår äktenskapsbrott.

³³ Ni har också hört att det blev sagt till förfäderna: *Du ska inte svära falskt; du ska hålla de eder du har svurit inför Herren.*³⁴ Men jag säger er: Ni ska inte svära någon ed alls – inte vid himlen, för den är Guds tron,³⁵ och inte vid jorden, för den är hans fotpall, och inte vid Jerusalem, för det är den stora Kungens stad.³⁶ Inte heller ska du svära vid ditt huvud, för du kan inte göra ett enda hårstrå vitt eller svart.³⁷ Vad ni säger ska vara tydligt ja eller nej. Allt därutöver är av ondo.

³⁸ Ni har hört att det blev sagt: *Öga för öga och tand för tand.*³⁹ Men jag säger er: Gör inte motstånd mot den som gör det onda, utan om

- 5:22** *Gehenna* Namnet är förknippat med Hinnomdalen, söder om Jerusalem, där vedervärdiga människooffer sades ha ägt rum. Jfr 2 Krön 28:3; 33:6. I nytestamentlig tid var »Gehenna« en symbol för de fördömdas pinorum med evig eld, mörker och gråt.
- 5:26** *öret* Ett grekiskt lånord från latinets quadrans, en romersk mynttyp med ett värde motsvarande 1/64 av en denarius, dvs. 1/64 av en dagslön för en enkel arbetare.
- 5:32** *horeri* Det grekiska ordet porneia användes i antiken om många olika otillåtna sexuella beteenden. I judiska sammanhang kunde det ibland syfta på förbjudna giftermål (3 Mos 18) eller brott mot olika lagar om äktenskap och skilsmässa (5 Mos 24).

5:23–24 Matt 6:12; Mark 11:25

5:25 Matt 18:34; Luk 12:58–59

5:27 2 Mos 20:14; 5 Mos 5:18

5:28 Job 38:1; Syr 9:5

5:29 Matt 18:8–9; Mark 9:47

5:30 Matt 18:8; Mark 9:43

5:31 5 Mos 24:1; Matt 19:3–9; Mark 10:4

5:32 Matt 19:7; Mark 10:4, 11–12; Luk 16:18; 1 Kor 7:10–11

5:33 3 Mos 19:12; 4 Mos 30:3; 5 Mos 23:21

5:34–35 Jes 66:1; Syr 23:9; Matt 23:21–22

5:35 Ps 48:3

5:38–48 Luk 6:27–36

5:38 2 Mos 21:24